

Balūwa wa mambwa ka ninɔ Yuani akpika ndi Likpɔmuka la mambwa

Balūwa wa mambwa ninɔ Yuani akpika ndi nimɔ. Yuani okpikatɔ ndi mbeyi kitabu yagɔɔ, kɔ anzina ndi mino ko bulya ɔbili ka Yeso ka litombɔ. Kitabu yi ni: «Mongoni Manza beyɔ Yuani okpika ndi mino.» Kumbusa wa niyɔ, ukpika ndi gɔni babalūwa bagɔɔ baba.

Ka bongbingo bemoti-bemoti, batɔ bagɔɔ bɔbɔɔ ndi bambanzɔ bɛ Yeso-Kilisito ninɔ odoku ndi kɔnɔ ka litombɔ kaiko mikya bambanzɔ kegɔ Miko-Kunzi. Babikyagatɔ ndi gɔni bɛ matɔ yikaka-yikaka akwanana kagya beyɔ aka yɔ opo mino, Kunzi kinigɔ abɛ kagya bɔnyɛ.

Kinili, Yuani ukpikilya ndi Bakilisito kautumbulyaga bɛ Yeso ni wani. Ƴbikya gɔni bɛ a lingɔnɔ bɛ ɔbili wa benze na benze atɔ, uwonisa ndi gɔni pisi tino yɔ mɔmbanzɔ akwanana mino kainiso na ɔbili yi ninɔ. Pisi yi ni matɔ wasi ninɔ abinikyana Yeso, inisanatɔ na ɔbili yi ninɔ. Omotiloku kaɔbikya bambanzɔ bɛ okwononi kamatikana no Kunzi pa imoti no Mikaki beyɔ ka Yeso. Okwononi gɔni kapa Kunzi na kaupɔ bakilisito bagɔɔ basi. Bakagya beyɔ, biko limbengi bidɛɛ bɛ binisanatɔ na ɔbili wa benze na benze.

Yigbananaga ya kitabu yi niyi:

Likpamuka ko Kunzi apaga obili 1:1-4
 Tokpokyonini ka bangbanganya 1:5-2:6
 Mutuu mambiya 2:7-17
 Bomuyoniso ka Kilisito, na bomiko Kunzi
 2:18-3:10
 Sipananiso luga kunu 3:11-4:21
 Kopupo tutungyo ka makpamuka ma litombu
 5:1-21

Munzina ko Kunzi apaga obili

¹ Takamupikilyo baluwa yi nimu ko bulya Munzina nimo apaga obili, nimo a ndi katukya ka mupanganagi. Tukanatu ndi Munzina mi nimo, tina, tanda bizumuuu, tavilaga na maboku.

² Ngbingo nino obili yi nino ipupisa ndi mino, taminatu ndi. Kinili, takaamalya budemu bi, kamubikyaga mongoni mi nimo ma obili wa benze na benze. Obili yi nino a ndi pa imoti na Baba, nino ipupisa ndi kusu.

³ Nilo tina ndi, tukana, ilu kuwa lo takamubikyaga iba wikoni goni na yukanana na ibusu. Wina se, yukanana kusu a niyo ta mino pa imoti na Bababa no Mikaki beyo ka Yeso-Kilisito.

⁴ Ibusu, takamupikilyo likpamuka li nili kye magyagya kusu ogwononi bigbiya-gbiya.

Kunzi ni bangbanganya

⁵ Mongoni mi nimo tukana ndi na Yeso-Kilisito nima, imu mo tamubikyaga be Kunzi ni bangbanganya, kuso kaki, kegu gutugu no mikyo biti aka.

⁶ Takodongyo ambe ta na yukanana na ibu, luki limoti kani takakpakyana ko biti, takabikya bongo na yigya kusu kegu ya lingunu.

⁷ Luki limoti, takiko kakpakyana ka bungbanganya, mufongoni beyo Kunzi mombukwana-daki yi o mino ka bungbanganya, tiko na yukanana luga kusu, bangu ko Mikaki Yeso asukusa bunye kusu basi.

⁸ Takabikya ambe takagyagigu bunye, iba takaiho ni ibusu aka, lingunu kegu kuso kusu.

⁹ Luki limoti, takatwilyaga Kunzi bunye kusu bingbanganya, atipilyatu, atisukusa bunye kusu basi, kye a wongbingbili na walingunu.

¹⁰ Takabikya ambe takagyagigu bunye, iba takaitiso Kunzi mutu wabongo, niyo akowonisilo be likpumuka kaki kegu kuso kusu.

2

Kilisito no atimamalyaga

¹ Bomikami, nakamukpikilyo likpumuka li nili, kye makogwonitogu ka bunye. Luki limoti, mumbanzu kogwo, tatu na mutu yi nino atimamalyaga kambwa ka Baba. Iyi ni Yeso-Kilisito, mutu wongbingbili.

² A beyo, ipa ndi abe aperse ko bulya mupilya ma bunye kusu. Kegu asi bunye kusu aka, luki limoti ko bulya niho ka batu basi.

³ Kika ni tagyagatu mutuu ko Kunzi, takwanana kabikya bingbanganya ambe tamibagatu.

4 Mumbanzu kabikya be amibatw Kunzi, luki limoti ni kegũ kagya mutuu kaki, a mutw wabwngw, lingunw kegũ kusw kaki.

5 Luki limoti, ninw obuulyogo likpamuka ko Kunzi, sipananisw ko Kunzi a sakipiko kusw kaki. Takwanana kaiba yukanana kusu no Kunzi ko pisi yi niyw.

6 Mutw wasi ninw abikya be ta na yukanana no Kunzi, bwili kaki okwononi kaika mwfwngwoni abe ninw ka Yeso ndi.

Mutuu mambiya

7 Ibunu bawaiaaa, kegũ mutuu mambiya mw nakamukpikilyo, luki limoti, a ninw mandeli katukya ka mupunganagi aka ndi. Mutuu mandeli mi ninw ni likpamuka nilw mukana ndi.

8 Luki limoti, nakamukpikilyo mutuu mambiya, ninw lingunw li akainisono kusw ka Kilisito na kusw kunu gwoni. A beyw, biti akakitaga, bwngbanganya bw lingunw a kuwa kanze ka bwili kunu.

9 Mutw yi ninw ofongyogo kabikya be a ka bwngbanganya, luki limoti, anamuya mamaki, a mbeyi asi ko biti aka.

10 Ninw apaga mamaki, a ka bwngbanganya, kegũ no luki kusw kaki nilw akwanana mino kamakya mumbanzu ka bwnye.

11 Luki limoti, ninw aminaga mamaki no miso mopi, a ko biti. Akpakanaga ko biti ni kegũ kaiba be akainda yani, kye biti apiyosoni miso bipi.

12 Nakamukpikilyo ifunu bomikami, kye Kunzi amupilyoni ndi banye kunu ko lino ka Yeso.

13 Nakamukpikilyo ifunu bababa, kye mamibatɔ mɔtɔ yi ninɔ a ndi katɔkya ka mɔpɔnganagi. Nakamukpikilyo ifunu bawanza, kye mandungulyogoni Mumuyoniso.

14 Namukpikilya ndi ifunu bomiki, kye mamibatɔ Baba. Namukpikilya ndi ifunu bababa, kye mamibatɔ mɔtɔ yi ninɔ a ndi katɔkya ka mɔpɔnganagi. Namukpikilya ndi ifunu bawanza, kye ma no ngu: likpɔmɔka ko Kunzi a kɔsɔ kunu, mandungulyogoni gɔni Mumuyoniso.

15 Makaponitɔgɔ ɔbili, gutɔgɔ makpɔmɔka ninɔ a kɔsɔ yi. Mɔmbanzɔ kapa ɔbili, kakwananigɔ bata kapa Obosu.

16 A bɛyɔ, makpɔmɔka masi mi nima a ma ɔbili: mɔsasa manye, mɔsasa ma makpɔmɔka ninɔ tinaga no miso na yibiba ko bulya mukumbo. Masi mi nima kotukyokugɔ ka Baba, luki limoti, otukyoku ka ɔbili.

17 ɔbili na mɔsasa kaki akitagatɔ, luki limoti, mɔtɔ yi ninɔ agyaga sipananisɔ ko Kunzi a na ɔbili wa benze na benze.

Mumuyoniso ka Kilisito

18 Bomikami, ngbingo wa mulibo kɔwa ninɔ. Mɔkanatɔ ndi banabikya bɛ mumuyoniso ka Kilisito akodoku. Luki limoti, mbiya wanɔ, bomuyoniso ka Kilisito bakpɔ bopuponini bi. Ta kɔwa kaiba ambe ngbingo wa mulibo a kɔwa buwobi.

19 Batɔ bi niɔ bopupa ndi luga kusu, luki limoti, bakegɔ ndi pa imoti na ifusu. Bakika

ndi pa imoti na ifusu, iba bakatisaga ndi. Luki limoti, batisa ndi kye inisoni bingbanganya be bagega ndi pa imoti no ifusu.

²⁰ Luki limoti, ifunu, ma butumo na Limbengi-Lotu nilo Kilisito amupa ndi. Kinili, ifunu basi mibatatu linguna.

²¹ Kika neki ni namukpikilyi, kega bekye makibogiga linguna, luki limoti, a kye mibatatu. Mibatatu goni be bongu kopupogiga ka linguna.

²² Wani se kuwa no a mutu wabongu? A mutu yi nino anganyaga be Yeso kega Kilisito. Mutu yi nino a mumuyoniso ka Kilisito, amanganyaga Baba no Miki.

²³ Mutu wasi nino amanganyaga Miki, amanganyaga goni Baba. Nino abailyaga Miki, abailyaga goni Baba.

²⁴ Kinili, buulyogoni ka mambengi kunu mutuu nimo mukana ndi katukya ka mupanganagi. Mako buulyo mutuu mi nimo, mika ndeke goni ifunu kuso ko Miki na kuso ka Baba.

²⁵ Luki nilo Kilisito atiwanyaga ndi ni obili wa benze na benze.

²⁶ Namukpikilya ndi nilo ko bulya ka batu nibo bakisaga kamubo.

²⁷ Luki limoti, Kilisito amupatu ndi ifunu Limbengi kaki, Limbengi li nilo a kuso kunu, makega bata na musasa be mambanza amuwon-isilo. A beyo, Limbengi owonisilaga masi: owonisilaga linguna, kega bongu. Kinili, mudongoni beyo amuwonisila ndi mino, wikoni kuso ka Kilisito.

28 Mbiya wanu, bomikami, wikoni kuso kaki iba takikonito na kubangaku ngbingo yi nino opuponoku ndeke mino. Ka lisyε li nilo, takimukanigu ndeke suni kambwa kaki.

29 Mibagatu be Kilisito a wongbingbili, yeki a beyo, makwanana goni kaiba be mutu wasi nino agyaga bungbingbili a miko Kunzi.

3

Ta bomiko Kunzi

1 Winoni beyo Baba atipa ndi mino! Sipananiso kaki a sidingi kugbe, kinili batimakaga be bomiko Kunzi. A beyo, ta bomikaki aka bikpe. Kika ni batu ba obili bakatimibigu, a kye bakamibagu ndi Kunzi.

2 Ifunu bawaiaaa, mbiya wanu, ta bomiko Kunzi, beyo tika ndeke mino kanibisikonigu mbeyi bingbanganya. Luki limoti, takaiba ambe ngbingo yi nino Kilisito opuponoku ndeke mino, tiita kuwa ndeke mudongoni abe iyi, kye tamina ndeke beyo aka yo o mino.

3 Mutu wasi nino a na mutamanagi mi nima kuso ka Kilisito, ifubisaga iyi mombukwanadaki yi bitu mudongoni beyo Kilisito o mino.

4 Mutu wasi nino agyaga bunye, obunogo mutuu ko Kunzi, kye kagya bunye ni kobuno mutuu.

5 Miba binza be Kilisito odoku ndi katumba bunye, wina se bunye kegε kuso kaki.

6 Mutu wasi nino ukananaga na iyi, kagyagigu bata bunye. Luki limoti, nino akpakpikanaga na bunye, owonisaga be kaminagu ndi, kamibagu begeyo.

⁷ Bomikami, mumbanzu gutugu bemoti aka kamufonitogu! Mutu yi nino agyaga likpumaka longbingbili, iyi mombukwana-daki yi a wongbingbili madongoni abe Kilisito.

⁸ Nino agyaga bunye a mika-mumuyoniso, kye mumuyoniso apunga ndi kagya bunye katukya ka mupunganagi aka. Kinili, Miko-Kunzi odoku ndi kawa iyi kaputa ligubo ka mumuyoniso.

⁹ Mutu wasi nino itoni miko-Kunzi, kakpakpikanagigu bata na bunye, kye ngu ko Kunzi niyo apaga obili akagya ligubo kuso kaki. Kakananigu bata kagya bunye kye a kawa miko Kunzi.

¹⁰ Bomiko Kunzi ba di na bomiko mumuyoniso ko pisi yi niyi: Mutu wasi nino kagyagigu likpumaka longbingbili, ikani nino kapagigu mamaki, kegu iyi miko Kunzi.

Mutu ko bulya sipananso

¹¹ A beyo, mutu nimo mukana ndi katukya ka mupunganagi nima: topononini.

¹² Takikonitogu abe Kaina nino amwo ndi mamaki, a ndi iyi mika-mumuyoniso. Amwo ndi ko bulya iki? Kye yigya kaki a ndi yanye, niyo ka mamaki yo ngbingbili.

¹³ Bomika-mamaaa, obili kiko kamumuya, kamumbongonitogu.

¹⁴ Takaiba ambe topupogoni ka kukwaku, togulya ka obili. A bingbanganya kye tupagatu bomomosu. Mumbanzu kiki na sipananso, a mbeyi iyi ka kukwaku aka.

¹⁵ Mutu wasi nino andaga mamaki na miso mopi, a mamwomwo. Wina se, mibagatu binza

be gutugu mumwomwo bemoti aka kegu na obili wa benze na benze.

¹⁶ Tiba ndi be sipananiso ni iki ko pisi yi niyi: Kilisito apa ndi obili kaki ko bulya kusu. Takwanana neki goni ibusu kaiko bakitulya kapá obili kusu ko bulya ka bomomосу.

¹⁷ Kika ni mutú bemoti a na lingama, anamina mamaki ka yangya luki limoti ni limbengi kegu kadwa, mutú yi ninó akwananatu kabikya be apatu Kunzi?

¹⁸ Bomikami, sipananiso kusu kikonitogu ka manzina manzanza aka. Luki limoti, okwononi be iki sa linguna, aninisono ka yigya.

Kakpudá Kunzi ni takegu na kubangaku

¹⁹ Takagya beyo, tinisono be ta batu ba linguna. Mambengi kusu ika na maziyo kambwa ko Kunzi.

²⁰ Gutugu limbengi kusu katisungulya, takaiba ambe Kunzi a mudingi kakitaga nilo limbengi o mino katisungulya, ibaga makpumuka masi.

²¹ Ibunu bawaiaaa, limbengi katisungulyi, takpudá Kunzi ni takegu na kubangaku.

²² Kawa wa, atipatu masi nimo tiko kakunga kye takagya mutuu kaki, tanagya nilo abosilogo.

²³ Mutuu mi nimo a be tabinikyani lino ko mikaki beyo ka Yeso-Kilisito, tapanana beyo Kilisito abikya ndi mino.

²⁴ Mutu yi ninó agyaga mutuu ko Kunzi ikaga kuso ko Kunzi, Kunzi kuso kaki. Tibaga ambe Kunzi ikaga kuso kusu, pisi ka Limbengi-Lotu nilo atipá ndi.

4

Takwanana kaibo Limbengi ko Kunzi liki?

¹ Ibunu bawaiaaa, makubinikyononitogũ batũ basi niĩo babikyaga ðe ba na Limbengi ko Kunzi. Luki limoti, kpimonito mbeyi mũnzina kabũ ðinza, kaiba ikani limbengi li niĩo ba nolu arũnya ko Kunzi. A ðeyo, bogyalandũ ða ðongo bakrũ bomisikononi ka oĩili ðingbwi.

² Makwanana kaiba Limbengi ko Kunzi ko pisi yi niyi: mũtũ wasi niĩo abikyaga ðe Yeso-Kilisito iita ndi mũmbanzũ abe iĩusu, mũtũ yi niĩo a na Limbengi ko Kunzi.

³ Luki limoti, niĩo kegũ kabaiĩya Yeso-Kilisito ðeyo, kegũ na Limbengi ko Kunzi, luki limoti, a na niĩo ka mũmuyoniso ka Kilisito. Mũkanatũ ndi ðe mũmuyoniso ka Kilisito odokuto. Mbiya wanũ, a kũwa ka oĩili.

⁴ Luki limoti, ibunu bomikami, ma bomiko-Kunzi, mundungulyogoni bogyalandũ ða ðongo: A ðeyo, Limbengi niĩo a kũso kunu, a no ngu kũgbe kakitaga niĩo a kũso ka batũ ða oĩili.

⁵ Bogyalandũ ða ðongo ða batũ ða oĩili, kinili, mũnzina kabũ a niĩo ma oĩili. Batũ ða oĩili ðo ðumũkanaga.

⁶ Luki limoti, iĩusu ta bomiko-Kunzi. Mũtũ yi niĩo amibaga Kunzi atimũkanagatũ. Niĩo kamibogigũ, katimũkanagigũ. Tibaga Limbengi la lingũnũ na niĩo la kũbũbũkũ ko pisi yi niyo.

Kunzi ni sipananiso

⁷ Ibunu bawaiaaa, topononini, kye sipananiso otukyoku ko Kunzi. Mũtũ wasi niĩo a na sipananiso a miko Kunzi, amibagatũ gũni Kunzi.

⁸ Nino kegũ na sipananiso kamibigũ Kunzi, kye Kunzi ni sipananiso.

⁹ Wina beyo Kunzi atiwonisila ndi mino sipananiso kaki: atikoku ndi Mikaki wa bemoti ka obili, be kye tinisoni na obili wa benze na benze ko pisi kaki.

¹⁰ Sipananiso si niso, kegũ be ifusu bo tapa ndi Kunzi, luki limoti, iyi no atipa ndi, atikoku ndi Mikaki abe aperse ko bulya mupilya ma banye kusu.

¹¹ Ibunu bawaiaaa, kika ni Kunzi atipa ndi beyo, takwanana goni ifusu kapanana.

¹² Mutu gutugu bemoti aka kanaminigu Kunzi. Kika ni takapanana luga kusu, Kunzi a kuso kusu, sipananiso kaki a goni sakipiko kuso kusu.

¹³ Tibaga ambe ta kuso ko Kunzi, iyi kuso kusu ko pisi yi niyi: Atiponi ndi Limbengi kaki.

¹⁴ Ifusu, tinatu ndi, ta bademu ambe Baba atikoku ndi Mikaki be iki Muhukuso wa obili.

¹⁵ Mutu yi nino abikyaga be Yeso ni Miko-Kunzi, Kunzi a kuso kaki, iyi kuso ko Kunzi.

¹⁶ Ifusu, tiboni, tabailya ambe Kunzi atipatu.

Kunzi ni sipananiso. Mutu yi nino a ka sipananiso, a kuso ko Kunzi, Kunzi kuso kaki.

¹⁷ Kika ni sipananiso a sakipiko kuso kusu, takikigu ndeke na kubangaku ka lisyé la mungimbo. A beyo, kye obili kusu kunu kusili wa moni, akabyenene na nino ka Yeso-Kilisito.

¹⁸ Kubangaku kikogigu ka sipananiso, luki limoti, sipananiso sa lingunu okpумыого kubangaku. Mumbanzu ikaga na kubangaku ni akabunda yigyogyiso. Nino ikaga na kubangaku, kegũ wa kipiko ka sipananiso sa lingunu.

¹⁹ Ibusu ta na sipananiso, kye Kunzi no atipa ndi ka mambwa.

²⁰ Mumbanzu kabikya be apagatu Kunzi, amuya se mamaki, mutu yi nino a na bongo. A beyo, mumbanzu kamuya mamaki nino akamina, kakwananigu kapa Kunzi nino kaminagigu.

²¹ Mutuu nimo Kilisito atipá ndi nima: mutu yi nino apaga Kunzi okwononi goni kapa mamaki.

5

Baya apága ibiba ka obili

¹ Mutu wasi nino abailyaga be Yeso ni Kilisito, mutu yi nino a miko-Kunzi, mutu wasi nino apaga baba, upagatu goni bomikaki.

² Takwanana kaiba ambe tupagatu bomiko-Kunzi ko pisi niyi: Takiko kapa Kunzi na kagya mutuu kaki.

³ A beyo, takiko kapa Kunzi isi be takagya mutuu kaki. Mutuu kaki kegú mapu,

⁴ kye bomiko Kunzi basi bandungulyogoni obili. Tandungulyaga obili pisi ka baya kusu.

⁵ Wani se no akwanana kandungulyaga obili? A mutu yi nino aka no abinikyana be Yeso ni Miko-Kunzi.

Bademu ka Yeso-Kilisito

⁶ Yeso-Kilisito odoku ndi pisi ko libo na bangú. Kodokugu ndi asi pisi ko libo aka, luki limoti, odoku ndi goni pisi ka bangú. Limbengi-Lotu a demu wa likpumuka li nilo, kye Limbengi li nilo ni lingunu.

⁷ A beyo, bademu ba basaa:

⁸ Limbengi, libo na bangu*. Ibu basi basaa ba bakukanana.

⁹ Kika kani tabailyagatu budemu ka bambanzu, a beyo, tabailyagatu goni budemu ko Kunzi nibo a na izangiya kakitaga. A budemu nibo Kunzi apupilya ndi Mikaki.

¹⁰ Mumbanzu kabinikyana Miko-Kunzi kigigu bata na botumo ka budemu bi nibo. Luki limoti, nino kabinikyangu Kunzi, akaitiso iyi Kunzi mutu wabongo, kye kabailyagu ndi budemu nibo Kunzi apupilya ndi Mikaki.

¹¹ Budemu bi a be: Kunzi atiponi ndi obili wa benze na benze. Mikaki no a pisi kadwe ka obili yi nino.

¹² Mutu yi nino a no Miki, a na obili yi nino, nino kegua no Miko-Kunzi, kegua na obili.

Obili wa benze na benze

¹³ Namupikilyo ibunu nibo mabinikyana lino ko Miko-Kunzi likpumuka li nili, iba kye wiboni be ma na obili wa benze na benze.

¹⁴ Ibusu takwanana kaigumya ko Kunzi ni takegu na kubangaku: tibagatu ambe takungu luki, kabyenene na sipananiwo kaki, atimukanatu.

¹⁵ Tibatu ambe ukanagatu likungoni kusu. Kinili, takwanana goni kaiba ambe atipatu masi nino takungaga.

¹⁶ Kika ni mumbanzu aminini mamaki ni anagya bunye nibo kakwananigu kamakya ka kukwaku, okwononi be alumbilyi mamaki yi nino. Kunzi ahukusatatu, kika ni a linguna be

* **5:8** 5:8 libo na bangu: Batu bagogo babikyaga be libo na bangu ni ibatiso na kukwaku ka Yeso.

ḡnye kaki kakwananigu kamakya ka kukwaku. A ḡeyo, atu na ḡnye niḡo amakyaga ka kukwaku, luki limoti, nakobikyigu ambe ḡalumbilyi matu yi ninḡ agyaga inguo ya ḡnye ḡi niḡo.

¹⁷ Yigya yanye yasi a ḡnye, luki limoti, atu na ḡnye niḡo kamakyagigu mumbanzu ka kukwaku.

¹⁸ Tibagatu ambe bomiko-Kunzi bakakpakpikanagigu ḡata na ḡnye, kye Miko-Kunzi akaubulyogo, Mumuyoniso kakwananigu ḡoni kaugya luki.

¹⁹ Tibagatu ambe ta bomiko-Kunzi kika gatugu ni ḡḡili wasi a kusili ka Mumuyoniso.

²⁰ Tibagatu ḡoni ambe Miko-Kunzi odoniku ndi, atipa yimibo iba tamibi Kunzi walingunu. Ta bakukanana na Kunzi yi ninḡ walingunu ko pisi ko Mikaki Yeso-Kilisito. Iyi ni Kunzi walingunu, iyi ni ḡḡili wa benze na benze.

²¹ Bomikami, wiminyonito na bokunzi ḡa payaya.

AGUME WAMBIYA

Lika: AGUME WAMBIYA (New Testament+)

copyright © 2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Lika

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

f796df90-b7da-5393-9b93-c756eba4e5d6